

ROHTSED
DEKORATIIVTAIMED
HERBAARIUM

Ele Schiff

ME14 – 42 – M1 (gr 2)

RÄPINA AIANDUKOOL 2015

VALGEÕIELINE POJENG

Paeonia lactiflora

Perekond: pojeng *Paeonia*

Sugukond: pojengilised *Paeoniaceae*

Päritolu: Ida-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 60-100 cm, 1-2 taime/m²

Haabitus: püstine laiuv puhmik

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline,
sügavapõhjaline, toitainerikas,
vett hästi läbilaskev muld

Sordid nt: 'Sarah Bernhardt', 'Sorbet',
'Angel Cheeks', 'Festiva Maxima'

Pilt: valgeõieline pojeng

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

AEDIIRIS

Iris x germanica

Perekond: iiris *Iris*

Sugukond: võhumõõgalised *Iridaceae*

Päritolu: Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 25-60 cm, 15 taime/m²

Haabitus: püstine, harunenud, jäikade vartega

Dekoratiivsuse aeg: mai – juuli (oleneb sordist)

Kasvukoht: soe päikeseline, huumusrikas, vett hästi läbilaskev kuivapoolne muld

Sordid nt: 'Sultan's Palace', 'Mission Ridge', 'Pink Tafette', 'Fringe of Gold'

Pilt: madal aediiris (*I. barbata nana*)

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

HALL KUNINGAKEPP

Oenothera fruticosa
subsp. glauka

Perekond: kuningakepp *Oenothera*

Sugukond: pajulillelised *Onagraceae*

Päritolu: Põhja-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus kuni 50 cm, 10 taime/m²

Haabitus: püstine puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juuni - august

Kasvukoht: soe päikeseline, tavaline aiavald.
Lubjalembene.

Sordid nt: 'Sonnenwende', 'Fyrverkeri '

Pilt: hall kuningakepp

Türi vald, Järvamaa, juuli 2015

IDAMAGUN

Papaver orientale

Perekond: magun *Papaver*

Sugukond: magunalised *Papaveraceae*

Päritolu: kaukaasia, Põhja-Iraan

Mõõtmed: kõrgus 80-100 cm, 1-2 taime/m²

Haabitus: püstine laiuv puhmik

Dekoratiivsuse aeg: mai lõpp - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline,
sügavapõhjaline, viljakas, vett hästi
läbilaskev muld

Sordid nt: 'Catharina', 'Sturmfackel',
'Princess Victoria Louise', 'Pizzicato'

Pilt: idamagun

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

HULGALEHINE LUPIIN

Lupinus polyphyllus

Perekond: lupiin e. hundiuba *Lupinus*

Sugukond: liblikõielised *Fabaceae*

Päritolu: Põhja - Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 80-120 cm, 2-4 taime/m²

Haabitus: püstine puhmik

Dekoratiivsuse aeg: mai lõpp - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline, tavaline
happelisem aiamuld.
Naturaliseerub kergesti.

Sordid nt: 'Edelknabe', 'Gladiator',
'Minarette', 'Festival White'

Pilt: hulgalehine lupiin 'Chandelier'

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

MÄGIJUMIKAS

Centaurea montana

Perekond: jumikas *Centaurea*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Euraasia

Mõõtmed: kõrgus kuni 80 cm, 2-4 taime/m²

Haabitus: püstine, kiirelt laiuv puhmik

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline, kerge toitaineterikas, kuivem muld. Ei talu liigniiskust.

Sordid nt: 'Blue', 'Alba', 'Purple Heart'

Pilt: mägijumikas

Tervuren, Belgia, mai 2009

KAUNIS ASTER

Aster novae-angliae

Perekond: aster *Aster*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Põhja - Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 100-150 cm, 1 taim/m²

Haabitus: püstine puhmik

Dekoratiivsuse aeg: september - oktoober

Kasvukoht: soe päikeseline, kerge toitaineterikas, parajalt niiske muld.
Vältida tuulist ja liigniisket kohta.

Sordid nt: 'Purple Dome', 'Barr's Blue',
'Herbstschnee', 'Rubinschattz',

Pilt: kaunis aster

Türi vald, Järvamaa, oktoober 2015

SUUREÕIELINE TÕNNIKE

Stachys macrantha

Perekond: Nõianõges *Stachys*

Sugukond: huulõielised *Laminaceae*

Päritolu: leidub üle kogu Maa

Mõõtmed: kõrgus 30-50 cm, taime/m²

Haabitus: püstine laiuv puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juuni - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline, sügavapõhjaline, toitainerikas niiske muld

Sordid nt: 'Robusta', 'Alba', 'Superba', 'Rosea'

Pilt: suureõieline tõnnike

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

KULLERKUPP

Trollius europaeus

Perekond: kullerkupp, *Trollius*

Sugukond: tulikalised, *Ranunculaceae*

Päritolu: Euroopa, Väike-Aasia, Siber

Mõõtmed: kõrgus 30-70 cm, 5 taime/m²

Haabitus: puhmik

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuni

Kasvukoht: päikeseline kuni poolvarjuline;
viljakas niiske muld

Sordid nt: 'Alabaster', 'Orange Princess',
'Superbus', 'Orange Princess'

Pilt: kullerkupp

Räpina aianduskooli park, mai 2015

KUREREHA

Geranium sp

Perekond: kurereha *Geranium*

Sugukond: kurerehalised *Geraniaceae*

Päritolu: parasvööde

Mõõtmed: kõrgus 20 – 60 cm, 4-10 taime/m²

Haabitus: tihe laiuv puhmik või padjand

Dekoratiivsuse aeg: juuni - august

Kasvukoht: päikeseline kuni varjuline, sügavapõhjaline, toitainerikas, vett hästi läbilaskev muld. Leidub liike ja sorte väga erinevatele kasvutingimustele.

Sordid nt: 'Rozanne', 'Orkney Cherry', 'Elke'

Pilt: aas-kurereha *G. pratense* 'Midnight Reither'

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

KAUKAASIA
KITSEKAKAR
Doronicum orientale

Perekond: kitsekakar *Doronicum*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Kagu – Euroopast Kaukaasiani

Mõõtmed: kõrgus 20-50 cm, 10 taime/m²

Haabitus: kohev puhmik

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuni

Kasvukoht: päikeseline kuni poolvarjuline;
viljakas parasniiske muld

Sordid nt: 'Gerhard', 'Magnificum'

Pilt: kaukaasia kitsekakar

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

HELMIKPÖÖRIS

Heuchera sp

Perekond: helmikpööris *Heuchera*

Sugukond: kivirikulised *Saxifragaceae*

Päritolu: Põhja - Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 30-90 cm (koos õitega),
6-12 taime/m²

Haabitus: põõsasjas puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õitseb juuni - juuli

Kasvukoht: päikeseline kuni poolvarjuline;
viljakas, parasniiske, neutraalne muld

Sordid nt: 'Frosted Violet', 'Palace Purple',
'Miracle', 'Silberregen',
'Red Spangels'

Pilt: helmikpöörised

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

VÕSA-RAUDROHI

Achillea ptarmica

Perekond: raudrohi *Achillea*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: põhjapoolkera parasvööde

Mõõtmed: kõrgus 30-80 cm, 12 taime/m²

Haabitus: püstine puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juuli - august

Kasvukoht: päikeseline kuni poolvarjuline;
viljakas niiskemapoolne muld

Sordid nt: 'The Pearl', 'Boule de Neige',
syn. 'Schneeball'

Pilt: võsa-raudrohi

Türi vald, Järvamaa, juuli 2015

SUUR TÄHTPUTK

Astrantia major

Perekond: tähtputk *Astrantia*

Sugukond: sarikalised *Apiaceae*

Päritolu: Kesk ja Ida - Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 30-70 cm, 6-12 taime/m²

Haabitus: püstine lai puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juuni - august

Kasvukoht: päikeseline kuni poolvarjuline,
huumusrikas parasniiske pinnas

Sordid nt: 'Ruby Wedding', 'Star of Beauty'

Pilt: suur tähtputk

Räpina aianduskooli park, juuli 2015

MITMEÕIELINE
KUUTÕVEROHI
Polygonatum multiflorum

Perekond: kuutõverohi *Polygonatum*

Sugukond: liilialased *Liliaceae*

Päritolu: Euroopa, Aasia

Mõõtmed: kõrgus 30-80 cm, 9-12 taime/m²

Haabitus: püstine, ülasosas vars kaardub

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuni

Kasvukoht: poolvarjuline, viljakas
parasniiske muld, sobib metsaaeda

Pilt: mitmeõieline kuutõverohi

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

KEVAD - NABASEEMNIK

Omphalodes verna

Perekond: nabaseemnik *Omphalodes*

Sugukond: karelehelised *Boraginaceae*

Päritolu: Euroopa, Põhja-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus kuni 20 cm, 6-12 taime/m²

Haabitus: laiuv-püstine puhmik, pinnakatja

Dekoratiivsuse aeg: õitseb mai - juuni

Kasvukoht: poolvarjuline, huumusrikas niiske pinnas, vähenõudlik

Sordid nt: 'Alba', 'Grandiflora'

Pilt: kevad - nabaseemnik

Räpina aianduskooli park, mai 2015

ARENDSI ASTILBE

Astilbe arendsii

Perekond: astilbe *Astilbe*

Sugukond: kivirikulised *Saxifragaceae*

Päritolu: Ida-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 60-100 cm, 4-7 taime/m²

Haabitus: püstine lai puhmik

Dekoratiivsuse aeg: õitseb august - september

Kasvukoht: poolvarjuline, huumusrikas
parasniiske happelisem pinnas,
ei tohi läbi kuivada

Sordid nt: 'Fanal', 'Cattleya', 'Diamant',
'Erica', 'Hyatzinth', 'Granat'

Pilt: Arendsi astilbe

Räpina aianduskooli park, september 2015

HOSTA

Hosta sp

Perekond: hosta *Hosta*

Sugukond: agaavilised *Agavaceae*

Päritolu: Hiina, Korea, Jaapan

Mõõtmed: sortidel kõrgus varieerub 15-100cm,
vajab palju ruumi

Haabitus: laiuv poolümar puhmik

Dekoratiivsuse aeg: õitseb varasuvest
sügiskülmadeni, dekoratiivne lehestik

Kasvukoht: poolvarjuline kuni varjuline, savikas
parasniiske happelisem pinnas

Sordid nt: 'Praying Hands', 'Blue Angel'
(olemas on väga rikkalik valik erinevaid vorme ja
sorte, eriti hübriidsete hostade seas)

Pilt: sinihall hosta 'Empress Wu'

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

KAUNIS MURTUDSÜDA

Dicentra formosa

Perekond: murtudsüda *Dicentra*

Sugukond: punandilised *Fumariaceae*

Päritolu: Põhja-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 30-50 cm, istut.vahe 50 cm

Haabitus: laiuv puhmik

Dekoratiivsuse aeg: õitseb aprillist sügiskülmadeni,
dekoratiivne lehestik

Kasvukoht: poolvarjuline, huumusrikas viljakas
parasniiske lubjasem pinnas

Sordid nt: `King of Hearts', `Aurora'

Pilt: kaunis murtudsüda

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

HARILIK MURTUSÜDA

Dicentra spectabilis

- Perekond:** murtudsüda *Dicentra*
- Sugukond:** punandilised *Fumariaceae*
- Päritolu:** Korea, Hiina, Mandžuuria
- Mõõtmed:** kõrgus 60-100 cm, 1-3 taime/m²
- Haabitus:** kaarduvate vartega püstine puhmik
- Dekoratiivsuse aeg:** mai - juuni
- Kasvukoht:** poolvarjuline, humusrikas niiske pinnas
- Sordid nt:** 'Alba', 'Goldheart', 'Valentine'
- Pilt:** harilik murtudsüda
- Räpina aianduskooli park, mai 2015

ALPI EPIMEEDIUM

Epimedium alpinum

Perekond: epimeedium *Epimedium*

Sugukond: kukerpuulised *Berberidaceae*

Päritolu: Lõuna- Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 20-30 cm, 10 taime/m²

Haabitus: lai kohev puhmik, pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuni

Kasvukoht: (pool)varjuline, huumusrikas
pinnas

Sordid nt: 'Lilafee', 'Rose Queen'

Pilt: alpi epimeedium

Räpina aianduskooli park, mai 2015

HARILIK METSPIPAR

Asarum europaeum

Perekond: metspipar *Asarum*

Sugukond: tobiväädilised *Aristolochiaceae*

Päritolu: Altai, Euroopa kuni Siberini

Mõõtmed: kõrgus 10 cm, 16 taime/m²

Haabitus: roomav pinnakattetaim,
moodustab tiheda vaiba

Dekoratiivsuse aeg: igihaljas lehtdekoratiivne,
õied mais, aga märkamatud

Kasvukoht: varjuline, viljakas parasniiske
happeline pinnas

Pilt: harilik metspipar

Räpina aianduskooli park, juuli 2015

ROOMAV AKAKAPSAS

Ajuga reptans

Perekond: akakapsas *Ajuga*

Sugukond: huulõielised *Lamiaceae*

Päritolu: Euroopa, Põhja - Aafrika

Mõõtmed: kõrgus õitega 20 cm, 12 taime/m²

Haabitus: roomavad lehtistuvad varred.
Tõhus pinnakattetaim.

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õitseb mai - juuni

Kasvukoht: varjuline, niiske pinnas,
puittaimede alla, vähenõudlik

Sordid nt: 'Atropurpurea', 'Burgundy Glow',
'Alba', 'Rosea', 'Multicolor'

Pilt: õitsev akakapsas

Nimy, Hainaut, Belgia, mai 2013

SIBERI VALDSTEINIA

Waldsteinia sibirica

Perekond: valdsteinia *Waldsteinia*

Sugukond: roosõielised *Rosaceae*

Päritolu: Karpaadid, Siber, Jaapan

Mõõtmed: kõrgus 10-20 cm, 15 taime/m²

Haabitus: madal, laiuv, roomavate võsunditega pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: igihaljas, lehtdekoratiivne, õitseb mai - juuni

Kasvukoht: eelistab varjulist, huumusrikast pinnast. Vähenõudlik, hoolt ei vaja.

Pilt: siberi valdsteinia

Räpina aianduskooli park, mai 2015

TIPMINE PUKSROHI

Pachysandra terminalis

Perekond: puksrohi *Pachysandra*

Sugukond: pukspuulised *Buxaceae*

Päritolu: Lõuna – Sahhalin, Jaapan

Mõõtmed: kõrgus 20-30 cm, 10-25 taime/m²

Haabitus: madal padjandeid moodustav
puhmas, pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
vajab vähe hoolt

Kasvukoht: poolvarjuline kuni varjuline,
kerge parasniiske neutraalne pinnas

Sordid nt: 'Green Carpet', 'Variegata'

Pilt: tipmine puksrohi

Räpina aianduskooli park, mai 2015

KOLDNÕGES

Lamium galeobdolon

Perekond: iminõges *Lamium*

Sugukond: huulõielised *Lamiaceae*

Päritolu: Euroopa, Väike - Aasia

Mõõtmed: kõrgus 30-50 cm, 6-10 taime/m²

Haabitus: madal laiuv, roomavate vartega pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, õitseb mai - juuli

Kasvukoht: (pool)varjuline, huumusrikas niiske pinnas, ei vaja hooldamist

Sordid nt: 'Silberteppich', 'Florentinum'

Pilt: koldnõges 'Herman's Pride'

Räpina aianduskooli park, mai 2015

TÄPILINE IMINÕGES

Lamium maculatum

Perekond: iminõges *Lamium*

Sugukond: huulõielised *Lamiaceae*

Päritolu: Euroopa, Kaukaasia, Väike-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 20-50 cm, 3-5 taime/m²

Haabitus: pikkade lamavate vartega
pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õitseb juuni

Kasvukoht: eelistab varjulisemat, huumusrikast
niisket pinnast, vähenõudlik

Sordid nt: 'Gertrude Jekyll', 'Illumination',
'White Nancy', 'Pink Chablis'

Pilt: iminõges 'Beacon Silver'

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

VILLANE NÕIANÕGES

Stachys bycantina

Perekond: nõianõges *Stachys*

Sugukond: huulõielised *Lamiaceae*

Päritolu: Euroopa, Kaukaasia, Väike-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 10-20cm, õitega kuni 60 cm,
10 taime/m²

Haabitus: pikkade lamavate vartega,
pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õitseb mai - juuni

Kasvukoht: päikeseline, toitainetevaene
kuiv pinnas, väga vähenõudlik taim

Sordid nt: 'Big Ears', 'Silver Carpet',

Pilt: villane nõianõges

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

VÄIKE IGIHALI

Vinca minor

Perekond: igihali *Vinca*

Sugukond: koerakoolulised *Apocynaceae*

Päritolu: Euroopa, Kaukaasia, Väike-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 10-20 cm, 5-10 taime/m²

Haabitus: pikkade lamavate vartega poolpõõsas, pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: igihaljas, lehtdekoratiivne, õitseb mai - juuni

Kasvukoht: eelistab poolvarjulist, huumusrikast niisket pinnast, vähenõudlik

Sordid nt: 'Gertrude Jekyll', 'Illumination', 'Alba', 'Atropurpurea', 'Bowles'

Pilt: väike igihali

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

KARVANE KADAKKAER

Cerastium tomentosum

Perekond: kadakkaer *Cerastium*

Sugukond: nelgilised *Caryophyllaceae*

Päritolu: Euroopa, Kaukaasia, Väike-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 10-20 cm, 3-5 taime/m²

Haabitus: pikkade lamavate vartega
pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õitseb mai - juuni

Kasvukoht: päikeseline, toitainetevaene kuiv
pinnas. Vähenõudlik lubjalembene taim.

Sordid nt: 'Ahto', 'Silberteppich'

Pilt: karvane kadakkaer & mr Bond

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

NURMNELK

Dianthus deltoides

Perekond: nelk *Dianthus*

Sugukond: nelgilised *Caryophyllaceae*

Päritolu: Euroopa, Väike-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 10-15 cm, 3-5 taime/m²

Haabitus: pikkade lamavate vartega padjandeid moodustav pinnakattetaim

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, õitseb juuni - september

Kasvukoht: päikeseline, toitainetevaene parasniiske pinnas. Lubjalembene.

Sordid nt: 'Brilliant', 'Flashing Light'

Pilt: nurmnelk

Türi vald, Järvamaa, juuni 2014

HARILIK LUMIKELLUKE

Galanthus nivalis

Perekond: lumikelluke *Galanthus*

Sugukond: amarüllilised *Amaryllidaceae*

Päritolu: Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 15-20 cm, 25 taime/m²

Haabitus: püstise puhma moodustav sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: märts - aprill

Kasvukoht: poolvarjuline, sobib heitlehiste puude alla, võib naturaliseeruda.

Kerge huumusrikas muld.

Sordid nt: 'Atkinsii', 'Samuel Arnott',

Pilt: harilik lumikelluke

Türi vald, Järvamaa, märts 2015

KEVADINE
MÄRTSIKELLUKE
Leucojum vernum

Perekond: märtsikelluke *Leucojum*

Sugukond: amarüllilised *Amaryllidaceae*

Päritolu: Euraasia, Põhja-Aafrika

Mõõtmed: kõrgus 20 cm, 3-5 taime/m²

Haabitus: püstine puhmikuid moodustav
sibullill

Dekoratiivsuse aeg: märts - aprill

Kasvukoht: päikeseline - poolvari,
kohev viljakas parasniiske muld

Pilt: kevadine märtsikelluke

Türi vald, Järvamaa, märts 2015

KIRJU PÜVILILL

Fritillaria meleagris

Perekond: püvilill *Fritillaria*

Sugukond: liilialased *Liliaceae*

Päritolu: Euroopa, Venemaa kaguosa

Mõõtmed: kõrgus 25-50 cm, 11 taime/m²

Haabitus: püstine, puhmaid moodustav
sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: mai

Kasvukoht: päikeseline – poolvari.
Vett läbilaskev viljakas huumusrikas pinnas.

Sordid nt: 'Alba', 'Artemis', 'Charon',
'Orion', 'Aphrodite', 'Purple King'

Pilt: kirju püvilill

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

HARILIK PÜVILILL

Fritillaria imperialis

Perekond: püvilill *Fritillaria*

Sugukond: liilialised *Liliaceae*

Päritolu: Afganistan, Iraan, Himaalaja

Mõõtmed: kõrgus 60-100 cm, 6 taime/m²

Haabitus: püstine puhmjas sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: mai

Kasvukoht: päikeseline – poolvari.
Viljakas, sügavapõhjaline, vett läbilaskev pinnas.

Sordid nt: 'Aurora', 'Lutea Maxima',
'Rubra Maxima'

Pilt: harilik püvilill

Türi vald, Järvamaa, mai 2015

HARILIK
KOBARHÜATSINT
Muscari botryoides

Perekond: kobarhüatsint *Muscari*

Sugukond: liilialised *Liliacea*

Päritolu: Balkan, Väike-Aasia, Kaukaasia

Mõõtmed: kõrgus 20-50 cm, 50 taime/m²

Haabitus: püstiste õievartega ja kaardus lehtedega puhma moodustav sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: mai-juuni

Kasvukoht: päikeseline, sobib lubjarikkale sõmerale mullale, kiviktaimlasse. Vähenõudlik, võib naturaliseeruda.

Sordid nt: 'Album'

Pilt: harilik kobarhüatsint

Türi vald, Järvamaa, mai 2014

IDAHÜATSINT

Hyacinthus orientalis

Perekond: hüatsint *Hyacinthus*

Sugukond: lilialised *Liliaceae*

Päritolu: Ees- ja Kesk - Aasia

Mõõtmed: kõrgus 20-25cm, 25 taime/m²

Haabitus: jämedate püstiste õievartega,
kaardus lehtedega sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: aprill - mai

Kasvukoht: päikeseline, toitainerikas kerge
parasniiske pinnas

Sordid nt: 'Purple Sensation', 'Anna Marie',
'Chestnut Flower', 'Jan Bos', 'Woodstock'

Pilt: hüatsindid konteinertaimena

Keukenhof, Holland, aprill 2009

AEDTULP

Tulipa gesneriana

Perekond: tulp *Tulipa*

Sugukond: liilialised *Liliaceae*

Päritolu: Edela ja Kesk -Aasia

Mõõtmed: kõrgus 30-60 cm, 10 taime/m²

Haabitus: püstine, puhmikuid moodustav
sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: mai - juuni

Kasvukoht: päikeseline, toitainerikas vett
läbilaskev pinnas

Sordid nt: 'Queen of Sheba', 'Show Winner'

Pilt: tulp 'Double Sugar'

Groot - Biigaarden, Belgia, mai 2015

LIILIA Aasia hübriidid

Lilium x hybrida

Perekond: liilia *Lilium*

Sugukond: liilialised *Liliaceae*

Päritolu: Aasia

Mõõtmed: kõrgus 60-90, kuni 120 cm,
5-12 taime/m²

Haabitus: püstine puhmikuid moodustav
sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: juuli - august

Kasvukoht: päikeseline – poolvari, vett
läbilaskev, sügavapõhjaline, huumuserikas
viljakas, nõrgalt happeline muld.
Pea päikeses, jalad jahedas.

Sordid nt: 'Fata Morgana', 'Anastasia'

Pilt: liiliad

Türi vald, Järvamaa, juuli 2015

HARILIK SÜGISLILL

Colchicum autumnale

Perekond: sügislill *Colchicum*

Sugukond: lillialised *Liliaceae*

Päritolu: Euroopa, Väike - Aasia

Mõõtmed: kõrgus 15-20 cm, 6-10 taime/m²

Haabitus: puhmikuid moodustav sibultaim

Dekoratiivsuse aeg: kevadel kuni 40 cm kõrgune lehepuhmik, õitseb august - oktoober

Kasvukoht: päikeseline – poolvari, kuivem sügavalt haritud muld

Sordid nt: 'Lilac Wonder', 'Waterlily',

Pilt: harilik sügislill

Türi vald, Järvamaa, oktoober 2015

DAALIA

Dahlia

Perekond: daalia *Dahlia*

Sugukond: korvõielised *Compositae*

Päritolu: Mehhiko, Guatemala

Mõõtmed: kõrgus 50 - 150 cm, 4-6 taime/m²

Haabitus: püstine jõuline puhmik

Dekoratiivsuse aeg: õitseb juulist külmadeni

Kasvukoht: päikeseline, viljakas parasniiske aiamauld. Külmaõrn.

Sordid nt: 'Rosella', 'Duet', 'München', 'My Love', 'Garden Wonder'

Pilt: daalia

Räpina aianduskooli park, september 2015

AED – KANNA

Canna x generalis

Perekond: kanna *Canna*

Sugukond: kannalised *Cannaceae*

Päritolu: Lõuna - Ameerika

Mõõtmed: kõrgus kuni 150 cm, 3-5 taime/m²

Haabitus: püstine puhmik

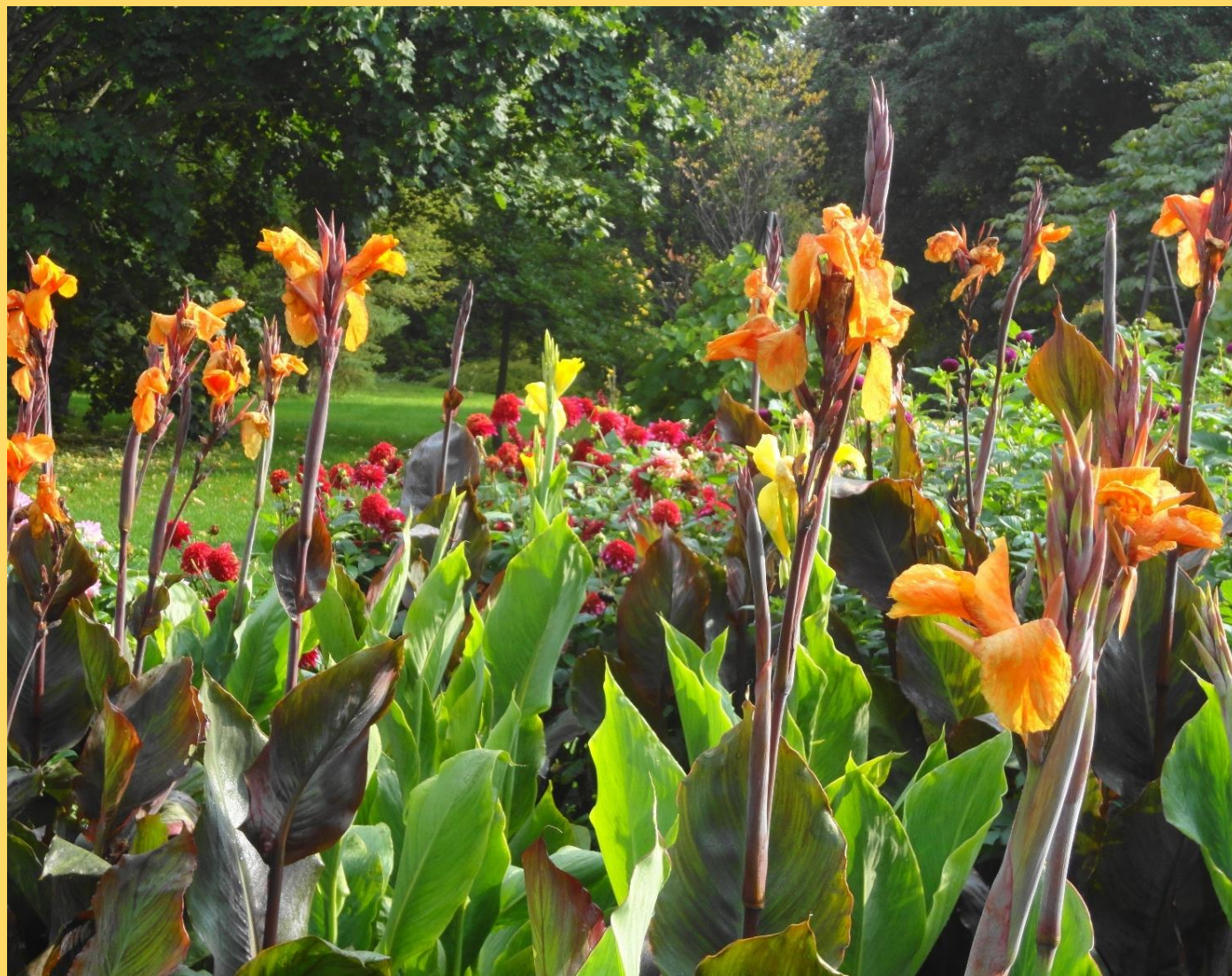
Dekoratiivsuse aeg: juulist külmadeni

Kasvukoht: soe päikeseline, parasniiske viljakas aiamuld. Külmaõrn.

Sordid nt: 'Black Night', 'Brilliant', 'Delibab', 'Chinese Coral', 'Cleopatra'

Pilt: aedkannad

Räpina aianduskooli park, september 2015

JAAPANI PRIIMULA

Primula japonica

Perekond: priimula *Primula*

Sugukond: kellukalised *Campanulaceae*

Päritolu: Jaapan

Mõõtmed: kõrgus õisikuartega kuni 60 cm,
6-11 taime/m²

Haabitus: püstine puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juuni - juuli

Kasvukoht: poolvarjuline, huumusrikas
happeline niiske pinnas. Sobib kaldataimeks.

Sordid nt: 'Miller's Crimson', 'Carminea'

Pilt: jaapani priimula

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

KOLLANE VÕHUMÕÕK

Iris pseudacorus

Perekond: võhumõõk, iiris *Iris*

Sugukond: võhumõõgalised *Iridaceae*

Päritolu: põhjapoolkera parasvööde

Mõõtmed: kõrgus 70-100 cm, 2-4 taime/m²

Haabitus: püstine, tihepuhmikuline, risoomidega kiirelt paljunev

Dekoratiivsuse aeg: juuni-juuli

Kasvukoht: päikeseline - poolvarjuline, veekogude kallastel või madalas vees. Toitaineterikas savisegune muld.

Sordid nt: 'Variegata', 'Beuron', 'Roy Davidson'

Pilt: kollane võhumõõk Pärnu jõe kaldal

Türi vald, Järvamaa, juuli 2015

SIBERI IIRIS

Iris sibirica

Perekond: võhumõõk, iiris *Iris*

Sugukond: võhumõõgalised *Iridaceae*

Päritolu: Euroopa, Kaukaasia, Siber

Mõõtmed: kõrgus 50-100 cm, 6 taime/m²

Haabitus: püstine, tihepuhmikuline

Dekoratiivsuse aeg: juuni-juuli

Kasvukoht: päikeseline, veekogude kallastel.
Viljakas muld.

Sordid nt: 'Schwan', 'Ceasar's Brother',
'Cambridge'

Pilt: siberi iiris Pärnu jõe kaldal

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

LAIALEHINE HUNDINUI

Typha latifolia

Perekond: hundinui *Typha*

Sugukond: hundinuialised *Typhaceae*

Päritolu: Euroopa, Aasia, Aafrika, Põhja- ja Lõuna-Ameerika, levinuim parasvöötmes

Mõõtmed: kõrgus 1,5-3 m, 6 taime/m²

Haabitus: püstine

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, tõlvikud al. juunist

Kasvukoht: päikeseline, veekogude soostunud kaldaosades, kallastel, niiskes mullas või 30 cm vees

Sordid nt: 'Variegata', 'Variegated Cattail'

Pilt: laialehine hundinui, *Typha latifolia*

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

AED-VESIROOS

Nymphea x hybrida

Perekond: vesiroos *Nymphaea*

Sugukond: vesiroosilised *Nymphaeaceae*

Päritolu: levinud kogu maailmas

Mõõtmed: lehe läbimõõt 20cm, õied 10 cm kõrguselt üle veepinna, 1 taim/m²

Haabitus: veepinnal ujuvate lehtede ja õitega

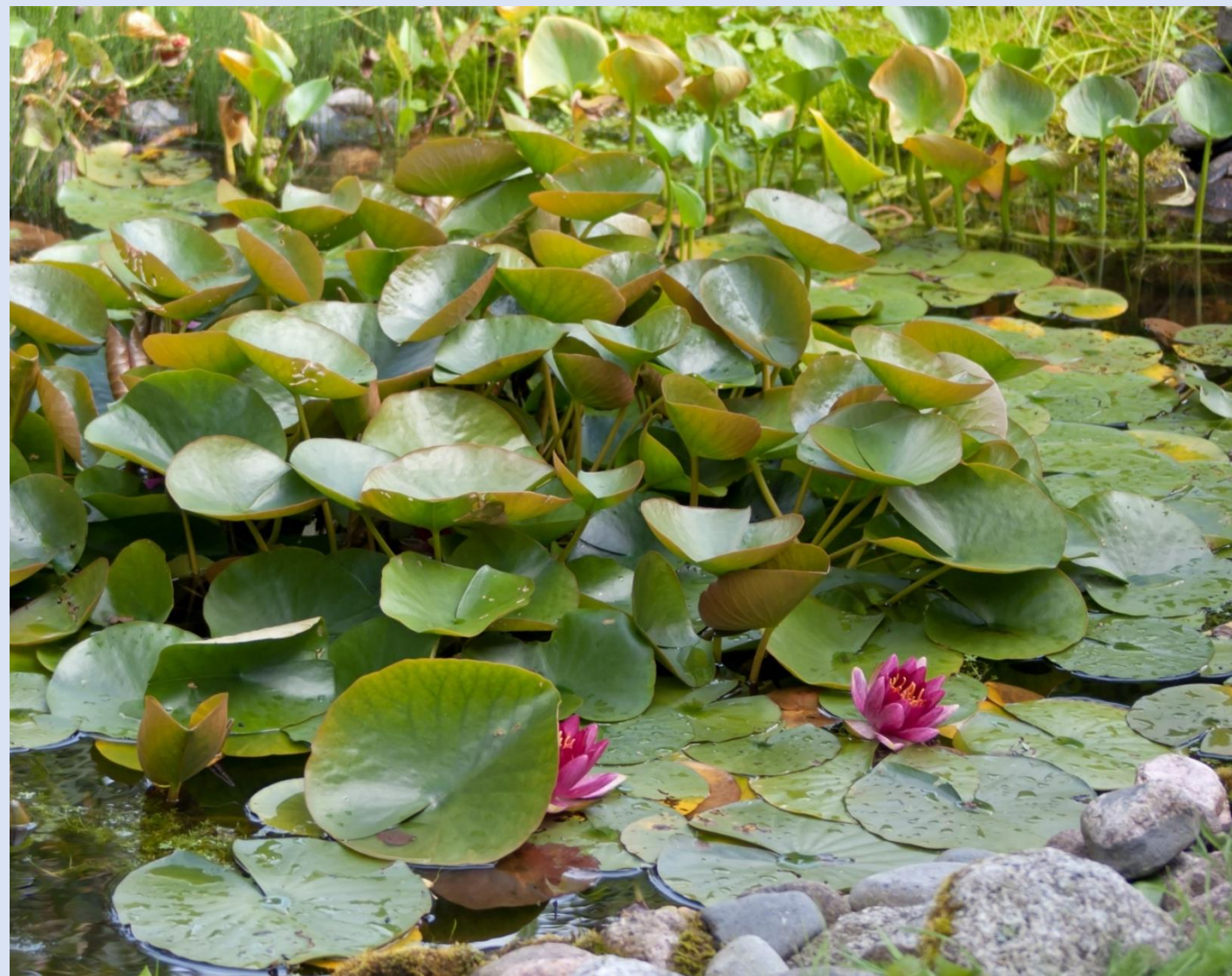
Dekoratiivsuse aeg: juuni-august

Kasvukoht: päikeseline, 30-80 cm sügavune mageveekogu, savikas pinnas

Sordid nt: 'Attraction', 'Pygmaea Rubra', 'Fabiola', 'Morning Glory', 'Chromatella'

Pilt: valge vesiroos *N. alba var. rubra*

Sadevälja talu, Harjumaa, aug.2015

AHTALEHINE PEIULILL

Tagetes tenuifolia

Perekond: peiulill *Tagetes*

Sugukond: korvõielised *Compositae*

Päritolu: Mehhiko

Mõõtmed: kõrgus kuni 30 cm, ist.vahe 20-30 cm

Haabitus: kompaktne puhmik

Dekoratiivsuse aeg: kevadiste öökülmade möödumisest sügiskülmadeni. Suvelill.

Kasvukoht: soe päikeseline, ka poolvarjuline, tavaline aiavald, vähenõudlik ja vastupidav

Sordid nt: 'Ornament', 'Tangerine Gem', 'Lulu'

Pilt: ahtalehise peiulille sordid

Türi vald, Järvamaa, juuli 2014

LAMAV SANVITAALIA

Sanvitalia procumbens

Perekond: sanvitaalia *Sanvitalia*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Mehhiko, Guatemala

Mõõtmed: kõrgus kuni 20 cm, 4-9 taime/m²

Haabitus: laiuv puhmik

Dekoraatiivsuse aeg: õitseb kogu suve
sügiskülmadeni. Suvelill.

Kasvukoht: soe päikeseline, huumusrikas vett l
äbilaskev muld

Sordid nt: 'Sanvy Top Gold', 'Picador
Compact Yellow', ''

Pilt: lamav sanvitaalia

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

SÜDAJAS SUUTERA

Bacopa cordata

Perekond: suutera e. vesikaak *Bacopa*

Sugukond: mailaselised *Scrophulariaceae*

Päritolu: Mehhiko

Mõõtmed: kõrgus kuni 60 cm, 4 taime/m²

Haabitus: kompaktne puhmik. Sobib rippamplitesse.

Dekoratiivsuse aeg: kevadiste öökülmade möödumisest sügiskülmadeni.

Kasvukoht: soe päikeseline või poolvarjuline. Viljakas hea dreneažiga niiskust hoidev muld.

Sordid nt: 'Snowtopia', 'Bluetopia',
'Snow Flake', 'Pink Domino'

Pilt: südajas suutera

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

SUUR LÕVILÕUG

Antirinum majus

Perekond: lõvilõug *Anthirrinum*

Sugukond: mailaselised *Scrophulariaceae*

Päritolu: Vahemeremaad

Mõõtmed: kõrgus 25-100 cm, ist.vahe 40 cm

Haabitus: püstine puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juunist sügiskülmadeni.
Üheaastane, harva talvitub.

Kasvukoht: soe päikeseline või poolvarjuline.
Viljakas hea dreneažiga niiskust hoidev muld.

Sordid nt: 'Magic Carpet', 'Torbay Rock'

Pilt: suur lõvilõug

Türi vald, Järvamaa, juuli 2014

ALATIÕITSEV BEGOONIA

Begonia seperflorens

Perekond: begoonia *Begonia*

Sugukond: begoonialised *Begoniaceae*

Päritolu: Brasiilia, Argentiina

Mõõtmed: kõrgus 15-20 cm, 20 taime/m²

Haabitus: kompaktne puhmik

Dekoratiivsuse aeg: juunist sügiskülmadeni.
Ei talvitu.

Kasvukoht: valge poolvarjuline. Viljakas
huumusrikas vett läbilaskev muld.

Sordid nt: 'Sprint Scarlet', 'Cocktail Whisky'

Pilt: alatiõitsev begoonia

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

SININE TIIVIKLILL

Scaevola aemula

Perekond: tiiviklill *Scaemula*

Sugukond: gudeenialised *Goodeniaceae*

Päritolu: Austraalia

Mõõtmed: kõrgus 30 cm, harude pikkus kuni 100 cm. Sobib amplitesse.

Haabitus: laiuv harunev puhmik

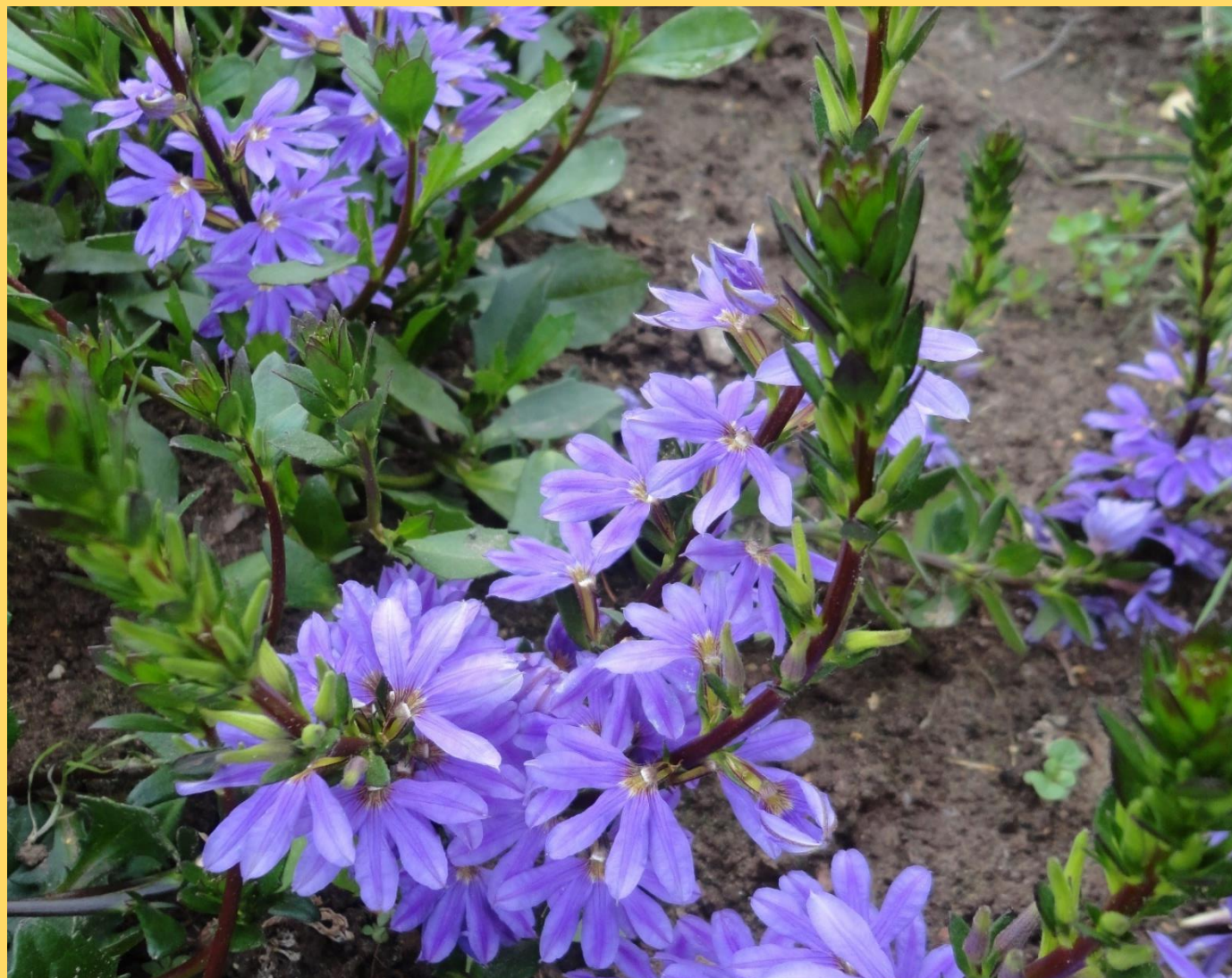
Dekoratiivsuse aeg: juunist sügiskülmadeni.
Suvelill.

Kasvukoht: päikeseline või poolvarjuline.
Viljakas, lubjarikas, niiskust hoidev muld.

Sordid nt: 'Fancancer', 'Abanico Pink'

Pilt: sinine tiiviklill

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

AHTALEHINE KÄOKULD

Helichrysum italicum

Perekond: käokuld *Helichrysum*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Vahemeremaad

Mõõtmed: kõrgus kuni 50 cm, 4-9 taime/m²

Haabitus: kompaktne puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne suvik

Kasvukoht: soe päikeseline. Kuiv toitainete-
vaene (liivane ja kivine) pinnas.

Pilt: ahtalehine käokuld

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

LÕHNAV LILLHERNES

Lathyrus odoratus

Perekond: seahernes *Lathyrus*

Sugukond: liblikõielised *Fabaceae*

Päritolu: Itaalia

Mõõtmed: kõrgus 20-200 cm, ist.vahe 15cm

Haabitus: üheaastane tiivuliste vartega
ronitaim

Dekoratiivsuse aeg: juunist sügiskülmadeni

Kasvukoht: soe päikeseline, tuulevarjuline.
Viljakas parasniiske hea dreanaažiga muld.

Sordid nt: 'Beaujolais', 'Angel'

Pilt: lõhnav lillhernes

Türi vald, Järvamaa, august 2014

LÕHNAV NEITSIKUMMEL

Tanacetum parthenicum

Perekond: soolikarohi *Tanacetum*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Balkan, Kaukaasia, Anatoolia

Mõõtmed: kõrgus 15-50 cm, ist.vahe 25 cm

Haabitus: kompaktne puhmik

Dekoratiivsuse aeg: kogu suvi
sügiskülmadeni. Võib mõnikord talvituda.

Kasvukoht: soe päikeseline. Lubjarikas
parasniiske aiamauld.

Sordid nt: 'Butterball', 'Aureum', 'Snow
Ball'

Pilt: lõhnav neitsikummel

Türi vald, Järvamaa, juuli 2015

RUKKILILL

Centaurea cyanus

Perekond: jumikas *Centaurea*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Euroopa, Põhja - Ameerika

Mõõtmed: kõrgus kuni 100 cm;

Külvata kevadel kasvukohale 1gr/ca 200 seemet

Haabitus: püstine, harunev

Dekoratiivsuse aeg: kevadiste öökülmade möödumisest sügiskülmadeni. Üheaastane.

Kasvukoht: päikeseline, kerge hea dreneažiga viljakas muld

Sordid nt: 'Blue Diadem', 'Florence Series'

Pilt: rukkililled

Türi vald, Järvamaa, juuni 2014

HALL ARUHEIN

Festuca glauca

Perekond: aruhein *Festuca*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Lääne – ja Kesk - Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 15-40 cm, 6-11 taime/m²

Haabitus: madal puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, õitseb
juuni - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline, kerge,
liivasegune, hea drenaažiga muld

Sordid nt: 'Festina', 'Blue Select'

Pilt: hall aruhein

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

TERAVAÕIELINE KASTIK

Calamagrostis x acutiflora

Perekond: kastik *Calamagrostis*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Lääne – ja Kesk – Euroopa aretis

Mõõtmed: kõrgus 100-150 cm koos
õiepööristega, 1 taim/m²

Haabitus: kõrge puhmik, võsundeid ei moodusta

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, õitseb
juuni - august

Kasvukoht: päikeseline, vett läbilaskev muld,
sobib looduslikku kujundusse

Sordid nt: 'Karl Foerster', 'Overdam'

Pilt: teravaõieline kastik

Türi vald, Järvamaa, juuli 2014

ROOG – SINIHELMIKAS
Molinia caerulea subsp.
arundinacea

Perekond: sinihelmikas *Molinia*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Lääne – ja Kesk - Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 70-150 cm, koos
õiepööristega kuni 2 m, 1 taim/m²

Haabitus: kõrge puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, õitseb
august – september

Kasvukoht: poolvarjuline, kergelt happeline
parasniiske muld, ilus veekogu lähedal

Sordid nt: 'Karl Foerster', 'Transparent'

Pilt: roog - sinihelmikas

Räpina aianduskooli aed, oktoober 2014

HIINA SIIDPÖÖRIS

Miscanthus sinensis

Perekond: siidpööris *Miscanthus*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Aasia

Mõõtmed: kõrgus 100-150 cm, 1 taim/m²

Haabitus: kõrge puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: päikeseline, hea dreanaažiga
niiskemapoolne muld

Sordid nt: 'Gracillimus', 'Malepartus'

Pilt: hiina siidpööris

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

PÄIDEROOG e.
HARILIK PAELROHI
Phalaris arundinace

Perekond: päideroog *Phalaroides*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Euroopa, Aasia, Põhja-Aafrika,
Põhja-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus 50-120 cm, 1 taim/m²

Haabitus: tihe puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: päikeseline - poolvarjuline,
parasniiske viljakas muld

Sordid nt: 'Picta', 'Strawberries and Cream'

Pilt: päideroog 'Picta'

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

LIIV - VARESKAER

Elymus arenarius

Perekond: vareskaer *Elymus*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Euroopa

Mõõtmed: kõrgus 50-100 cm, 6-10 taime/m²

Haabitus: puhmik, risoomidega pidurdamatult leviv

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne, õitseb juuni - juuli

Kasvukoht: soe päikeseline, kerge, liivasegune, hea dreanaažiga muld

Sordid nt: 'Blue Grass', 'Blue Dune'

Pilt: liiv-vareskaer

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

DEKORATIIVMAIS

Zea mais

Perekond: mais *Zea*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Kesk - Ameerika

Mõõtmed: kõrgus kuni 200 cm, 9 taime/m²

Haabitus: püstine

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õiepöörised augustis

Kasvukoht: soe päikeseline, tuulevaikne.
Kerge parasniiske viljakas muld.

Sordid nt: 'Field of Dreams', 'Multicolor',
'Gracillima Variegata', 'Giganthea
Quadricolour',

Pilt: dekoratiivmais

Räpina aianduskooli aed, september 2015

HARJAS HIIDHIRSS

Pennisetum setaceum

Perekond: hiidhirss *Pennisetum*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Põhja-Aafrika, Loode-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 40-70 cm, 6-11 taime/m²

Haabitus: kaarduvate lehtedega puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õiepöörised juulis - augustis

Kasvukoht: soe päikeseline; kerge
liivasegune, vett hästi läbilaskev muld

Sordid nt: 'Sky Rocket', 'Rubrum',
'Fireworks'

Pilt: triibuliste lehtedega harjas hiidhirss

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

HARJAS HIIDHIRSS

Pennisetum setaceum

Perekond: hiidhirss *Pennisetum*

Sugukond: kõrrelised *Poaceae*

Päritolu: Põhja-Aafrika, Loode-Aasia

Mõõtmed: kõrgus 40-70 cm, 6-11 taime/m²

Haabitus: kaarduvate lehtedega puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne,
õiepöörised juulis - augustis

Kasvukoht: soe päikeseline; kerge liivasegune,
vett hästi läbilaskev muld

Sordid nt: 'Rubrum', 'Fireworks'

Pilt: punaseleheline harjas hiidhirss

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

HARILIK
LAANESÕNAJALG
Matteuccia struthiopteris

Perekond: laanesõnajalg *Matteuccia*

Sugukond: sõnajalalised *Dryopteridacea*

Päritolu: Põhja-Ameerika, Euroopa, Kaug-
Ida, Aasia parasvöötmes

Mõõtmed: kõrgus 80-150 cm, 1-2 taime/m²

Haabitus: püstine lehterjas puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: varjuline - poolvarjuline, niiske,
parasniiske, kergelt happeline huumusrikas
muld, sobib metsaaeda ja tiigikallastele

Sordid nt: 'The King'

Pilt: harilik laanesõnajalg

Räpina aianduskooli park, mai 2015

MAARJASÕNAJALG

Dryopteris filix-mas

Perekond: sõnajalg *Dryopteris*

Sugukond: sõnajalalised *Dryopteridaceae*

Päritolu: Põhjapoolkera parasvööde

Mõõtmed: kõrgus kuni 100 cm, 1 taim/m²

Haabitus: püstine kaldus lehtedega puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: varjuline, parasniiske, kergelt happeline huumusrikas muld, sobib metsaaeda puude ja põõsaste alla

Sordid nt: 'Crispa', 'Linearis', 'Barnesii'

Pilt: maarjasõnajalg

Räpina aianduskooli park, juuli 2015

NIPPONI
NAISTESÕNAJALG
Athyrium niponicum

Perekond: naistesõnajalg *Athyrium*

Sugukond: kiviürdilised *Woodsiaceae*

Päritolu: Jaapan, Põhja-Hiina, Korea

Mõõtmed: kõrgus kuni 75 cm, 1-3 taime/m²

Haabitus: püstine puhmik, kimbuna kaardus lehtedega

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: valge poolvarjuline, parasniiske, kergelt happeline humusrikas muld

Sordid nt: 'Metallicum', 'Ursula's Red'

Pilt: nipponi naistesõnajalg

Türi, koduaed, september 2015

OHTENE SÕNAJALG

Dryopteris carthusiana

Perekond: sõnajalg *Dryopteris*

Sugukond: kiviürdilised *Woodsiaceae*

Päritolu: Põhjapoolkera

Mõõtmed: kõrgus 30 cm, 2 – 5 taime/m²

Haabitus: püstine tihe puhmik, kaardus
lehed kimbuna

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: varjuline, parasniiske, kergelt
happeline humusrikas muld, sobib
metsaaeda puude ja põõsaste alla

Pilt: ohtene sõnajalg

Räpina aianduskooli park, juuli 2015

KIVI - IMAR

Polypodium vulgare

Perekond: imar *Polypodium*

Sugukond: imaralised *Polypodiaceae*

Päritolu: Põhjapoolkera

Mõõtmed: kõrgus 10 - 30 cm, 10 taime/m²

Haabitus: poolpüstine hõre puhmik

Dekoratiivsuse aeg: lehtdekoratiivne

Kasvukoht: varjuline, parasniiske, kergelt happeline huumusrikas muld, sobib samblasse kasvanud kividele ja müüridele

Pilt: kivi - imar (suuremad lehed) 800-aastase lossi müüril

Corroy Le Chateau, Belgia, november 2009

LEHTPEET
Beta vulgaris
subsp. vulgaris var. cicla

Perekond: peet *Beta*

Sugukond: maltsalised *Chenopodiaceae*

Päritolu: Kesk-Aasia, Ida-Kaukaasia

Mõõtmed: kõrgus kuni 50cm, ist.vahe 15-20cm

Haabitus: püstine, lihavate vartega puhmik

Dekoratiivsuse aeg: 25cm kõrgusel taimel hakata välimisi noori lehti toiduks ära võtma, sisemised kasvavad edasi, püsib kaunis külmadeni

Kasvukoht: valge ja soe, parasniiske neutraalne huumusrikas aiamuld

Sordid nt: 'Rhubarb Chard', 'Bright Lights'

Pilt: lehtpeet

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

DEKORATIIVKAPSAS

Brassica oleracea

Acephala-rühm

Perekond: kapsasrohi *Brassica*

Sugukond: ristõielised *Brassicaceae*

Päritolu: Vahemere äärsed alad

Mõõtmed: läbimõõt kuni 50cm, ist.vahe 50cm

Haabitus: moodustab lehekodariku

Dekoratiivsuse aeg: sügis, talub sügisvihma ja mõõdukat külma

Kasvukoht: päikeseline. Parasniiske, neutraalne kuni aluseline, huumusrikas viljakas aiamauld

Sordid nt: 'Purple Pigeon', 'White Crane'

Pilt: dekoratiivkapsas

Madriid, Hispaania, veebruar 2013

HARILIK KÕRVITS

Cucurbita pepo

Perekond: kõrvits *Cucurbita*

Sugukond: kõrvitsalised *Cucurbitaceae*

Päritolu: Kesk- ja Lõuna - Ameerika

Mõõtmed: varred 5-10 m, ist.vahe 1-2 m

Haabitus: roomav või roniv

Dekoratiivsuse aeg: vili valmib olenevalt ilmastikust augustis - septembris

Kasvukoht: soe päikeseline, tuulevarjuline. Parasniiske, neutraalne huumusrikas viljakas aiamauld

Sordid nt: 'Big Max', 'Mammoth Gold'

Pilt: harilik suureviljaline kõrvits

Türi vald, Järvamaa, september 2015

AEDSALAT

Lactuca sativa

Perekond: salat *Lactuca*

Sugukond: korvõielised *Asteraceae*

Päritolu: Vahemere äärsed alad

Mõõtmed: kõrgus 35-80 cm, ist.vahe 20 cm

Haabitus: lopsakate lehtedega hõre kodarik

Dekoratiivsuse aeg: kiirekasvuline
lühipäevataim, kasvuaeg 30-60 päeva

Kasvukoht: valgusküllane. Niiske rammus
humusrikas, kergelt happeline aiamuld.

Sordid nt: 'Lollo Rossa', 'Frillice'

Pilt: lehtsalat

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

KUUMAASIKAS
Fragaria vesca
var. semperflorens

Perekond: maasikas *Fragaria*

Sugukond: roosõielised *Rosaceae*

Päritolu: Euraasia ja Ameerika metsad

Mõõtmed: kõrgus kuni 30 cm

Haabitus: kompaktne puhmik

Dekoratiivsuse aeg: viljub juuni lõpust sügiseni

Kasvukoht: soe päikeseline kuni poolvarjuline. Toitaineterikas, hea dreneažiga neutraalne muld.

Sordid nt: 'Regina', 'Red & White'

Pilt: kuumaasikas

Türi vald, Järvamaa, oktoober 2014

AEDTILL

Anethum graveolens

Perekond: till *Anethum*

Sugukond: sarikalised *Apiaceae*

Päritolu: Vahemere äärsed alad

Mõõtmed: kõrgus kuni 120 cm

Haabitus: püstine

Dekoratiivsuse aeg: kiirekasvuline
maitsetaim, soovitatav teha korduskülv

Kasvukoht: soe tuulevarjuline,
niiskemapoolne hea aiamuld

Sordid nt: 'Mammoth', 'Green Slveeves'

Pilt: aedtill

Sadevälja talu, Harjumaa, august 2015

MURULAUK

Allium schoenoprasum

Perekond: lauk *Allium*

Sugukond: liilialised *Liliaceae*

Päritolu: Euroopa, Aasia, Põhja-Ameerika

Mõõtmed: kõrgus kuni 15-30 cm, ridade vahe istutamisel 20 cm

Haabitus: püstine puhmas

Dekoratiivsuse aeg: väärtuslik maitseroheline kogu kasvuperioodi jooksul

Kasvukoht: päikeseline - poolvari, parasniiske viljakas aiamauld

Sordid nt: 'Chemal', 'Garlic'

Pilt: murulauk

Türi vald, Järvamaa, juuni 2015

VÜRTSBASIILIK

Ocimum basilicum

Perekond: basiilik *Ocimum*

Sugukond: huulõielised *Lamiaceae*

Päritolu: Aasia

Mõõtmed: kõrgus 15-40 cm, ist.vahe 25 cm

Haabitus: püstine harunenud rohtne

Dekoratiivsuse aeg: soe suvi, lühiealine
maitsetaim

Kasvukoht: soe päikeseline, parasniiske
huumusrikas aiamuld

Sordid nt: 'Toscana', 'Dark Opal'

Pilt: vürtsbasiilik

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

LIIVATEE

Thymus sp

Perekond: liivatee *Thymus*

Sugukond: huulõielised *Lamiaceae*

Päritolu: Euraasia kuivad rohumaad

Mõõtmed: kõrgus ca 30 cm

Haabitus: püstine harunev poolpöõsas

Dekoratiivsuse aeg: juunist augustini õitsev ravi- ja maitsetaim

Kasvukoht: soe päikeseline, kuivemapoolne aiamuld

Sordid nt: *T. x citrodorus* 'Silver Queen',
T. serpyllum 'Coccineus'

Pilt: aed-liivatee

Räpina aianduskooli aed, juuli 2015

AEDSALVEI

Salvia nemorosa

Perekond: salvei *Salvia*

Sugukond: sarikalised *Apiaceae*

Päritolu: Vahemere äärsed alad

Mõõtmed: kõrgus ca 60 cm, ist.vahe 15-20 cm

Haabitus: püstine puhmjas poolpöõsas

Dekoratiivsuse aeg: kauaõitsev maitse- ja ravimtaim

Kasvukoht: valge, kuivemapoolne hea aiamauld

Sordid nt: 'Minor', 'Tricolor', 'Purpurascens'

Pilt: aedsalvei

Türi vald, Järvamaa, juuli 2015

Kasutatud materjalid

- Alanko, P. (2009). *Püsililled*. Tallinn: Varrak
- Barlage, A., Berger, F. M. (2011). *Suur püsikuraamat. 1800 püsilille, kõrrelist ja sõnajalga*. Tallinn: Varrak.
- Haberer, M. (2011). *300 kaunist aiataime*. Tallinn: Varrak
- Laane, M. Savisaar, S, Tuulik, T. jt. (2012). *Iluaianduse käsiraamat*. Tallinn: Varrak
- Schiff, E. *Fotode erakogu*
- <http://www.aiamaailm.ee/>
- <https://www.aiasober.ee/liigikirjeldused/>
- <https://www.rhs.org.uk/plants/>
- <http://www.ut.ee/taimenimed/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/>